ունս՝ իրաւ՝ դատ առնել ումեք, * իրաւունք տալ, դատաստան կտրել. rendre la — sans acception de personnes, տալ զիրաւունս առանց աչառութեան. rendez-moi — contre mon adversaire, դատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ. rendre la —, դատ առնել, դատել. il n'y a pas de — dans ce pays, չիք յերկրիդ իրաւունք եւ դատաստան. n'y a-t-il donc plus de —? ո՞չ եւս իցեն իրաւունք եւ արդարութիւն. obtenir —, ընդունել՝ գտանել իրաւունս. — vous sera faite, տացին քեզ իրաւունք. demander —, խնդրել իրաւունս. || փ. faire — de qn., պատժել՝ պատուհասել զոք ըստ արժանեաց. || faire — à qn., ստգտանել, պարսաւել. faire — à soi-même, իրաւունս առնել անձին, առնուլ զվրէժ անձին. ce n'est pas au peuple à se faire —. || Se faire —, դատապարտ առնել զանձն, ինքնադատապարտ, անձնադատ՝ ինքնադատ լ., * ինքզինքը դատապարտել. || rendre, faire — à qn., իրաւունս առնել ումեք, ճանաչել զքաջեմասնութիւնս նորա. rendre — au mérite, au courage...de qn., ճանաչել՝ գովել՝ հռչակել զարժանաւորութիւն՝ զքաջութիւն ուրուք. 3. արդարութիւն, արդարագործութիւն, ուղղութիւն, բարեպաշտութիւն. 4. La Justice, Արդարութիւն. դիք արդարութեան. la —, la balance à la main. 5. յ. արդարագործութիւն, գործք արդարութեան. les —s du ciel, պատուհաս երկնից, երկնառաք պատիժ. 6. ատեան դատաստանի, դատաստանարան. appeler, citer en —, կոչել ի դատ՝ ի դատաստան. traîner en —, ի դատ քարշել, դատափետ առնել. — civile, criminelle. 7. — de paix, դատաստանարան խաղաղութեան. aller à la — de paix. եւ՝ պաշտօն դատաւորի խաղաղութեան. 8. La Justice, Արդարութիւն. Ministère de la —, նախարարարան արդարութեան. 9. արդարարան. employé à la —.

Justiciabilité, ի. դատելիութիւն:

Justiciable, ած. եւ գ. դատելի. comme militaire, il est — du conseil de guerre. || փ. un auteur est — de la critique.

Justicie, ի. բ. յուստարոյս. Բոյս ի տոհմէ կեռանտասերից (acanthacées).

Justicier, ն. դատավճռել. *դատավճիռն գործադրել. on fit — ces voleurs. Il a été justicié.

Justicier, ère, ած. եւ գ. արդարասէր, արդարակորով, իրաւարար. 2. դատաւոր:

Justifiable, ած. արդարանալի. action —. Ses procédés ne sont pas —s.

Justifiablement, մ. արդարանալիաբար. *արդարանալի կերպով:

Justifiant,e, ած. աբ. արդարացուցիչ, սրբարար. foi, grâce —e, — հաւատք, շնորհք:

Justificateur, trice, գ. աբ. տառայարդար. գործաւոր եւ գործի:

Justificatif, ive, ած. արդարացուցիչ, ապացուցիչ. fait, moyen, mémoire —. Pièces —ives.

Justification, ի. արդարացումն, արդարացուցումն, արդարաբանութիւն, արդարագործութիւն, ապացուցութիւն, հաւաստիք. la — de mes actes, de ma conduite. La — d'un fait. 2. տպ. հաւասարումն տողից. 3. տառայղկումն, տառայարդար. յղկումն՝ յարդարումն տառից:

Justifier, ն. արդարացուցանել, արդարաբանել, անմեղադիր՝ անբասիր՝ անպատապարտ՝ անպարսաւ՝ անստգիւտ առնել, ջատագովել. — un accusé. — qn. d'une faute, d'un crime. — sa conduite, ses actions, une ambition, sa haine. 2. փ. հաւատարմացուցանել, հաւաստել, հաստատել. il a justifié toute ma confiance. Il n'a point justifié les espérances qu'on avait conçues de lui. — un fait, un acte. Je vous justifierai le contraire. || եգ. — de. Il devra — de sa qualité. Il a justifié du paiement en montrant la quittance. 3. աբ. արդարացուցանել, արդարագործել, սրբել. — les pécheurs. 4. տպ. յարդարել՝ յերիւրել զհաւասարութիւն տողից. cette ligne n'a pas été bien justifiée. 5. տառայղկել.

Se justifier, դ. արդարացուցանել, անմեղադիր՝ անբասիր առնել զանձն. je vous aiderai à vous justifier. Je me justifierai de ces reproches. 2. արդարանալ, անմեղադիր՝ անբասիր՝ անստգիւտ լ. ma conduite se justifie d'elle-même.

Justifieur, ա. աբ. տառայարդարիչ:

Jute, ա. բ. հնդկականեփ:

Juter, չ. ը. հիւթիլ, ջրիլ, *ջրոտիլ. la pipe qui jute.

Juteux, euse, ած. հիւթալից, ջրալից, * ջրոտ. melon —. Pêche —euse.

Juvavique, ած. եր. յուվաեան:

Juvénile, ած. երիտասարդական, առոյգ. ardeur, grâce —. Des formes —s. Un éclat —.

Juvénilement, մ. երիտասարդապէս, երիտասարդօրէն:

Juvénilia, ա. յ. երիտասարդականք. քերդուածք յօրինեալք յերիտասարդութեան. ce sont des — de Montesquieu.

Juvénilité, ի. նր. երիտասարդութիւն, պատանեկութիւն. la — des formes. — de son esprit.

Juxtalinéaire, ած. նոյնագիծ, համագիծ, *միեւնոյն գծի վրայ. traduction —, — թարգմանութիւն:

Juxtaposé, e, ած. մերձադիր, վերադիր, առընթերադիր, *մօտ՝ վրան դրուած. molécules —s.

Juxtaposer, ն. ռ. առդնել, առադրել, առընթերադրել, *քովն՝ վրան դնել. = *Se* —, դ. —իլ:

Juxtaposition (սիօն) ի. առդրումն, առդրութիւն, առադրութիւն, առընթերադրութիւն:

Juxtatropical, e, ած. մերձարեւադարձային:

K

K (քա) ա. մետասաներորդ տառ այբուբենից եւ ութերորդն բաղաձայնից:

Kaaba, տն. Տ. Caaba.

Kabak, ա. աշխարհաւանդ, *գինետուն ի Ռուսիա «մէյխանէ»:

Kabaïte, ի. մբ. քաբայաքար. ջրարնածխուկ ինչ:

Kabin, ա. տճ. մահր, վարձանք (Մահմետականաց) «քեապին»:

Kabyle, գ. քապիլ. բնակիչ Քապիլաստանի. 2. քապիլերէն. լեզու քապիլաց:

Kachemire, Տ. Cachemire.

Kadine, ի. տճ. տիկին, *խաթուն «գատըն»:

Kadoche, ա. քադոշ. բարձր աստիճան ի փրամասոնութեան:

Kadsure, ա. բ. քադսուրա. երկպրուկ տունկ ի տոհմէ մագնոլիասերից (magnoliacées).

Kaeksinter, ա. հբ. պանծաւ:

Kæmpferie, ի. բ. քեմփեր. բոյս խոտեղէն ի տոհմէ համեմեայց (amomées).

Kæmmérite, ի. հբ. քեմմէրաքար:

Kagne, ի. երիզախմոր (յիտալիա):

Kagou, ա. թ. քագու. թռչուն Նոր Կալեդոնիոյ:

Kahouanne, ի. կ. փիշապակրայ «իրի թօսպաղը»:

Kaïmac, ա. տճ. սեր «գայմագ»:

Kaïnça, Տ. Caïnça.

Kaïnite, ի. հբ. քայինաքար. *կգտնուի աղուճակի (sel gemme) հանքերուն մէջ:

Kaïnosite, ի. հբ. նորաքար:

Kairine, ի. տգ. քէրին:

Kairocolle, ի. տգ. քէրոկոլ:

Kairoline, ի. տգ. քէրոլին:

Kakatoès, ա. կ. Տ. Cacatoès.

Kakatoès.

Kakerlaque, Kakrelas, ա. մբ. ռա. Blatteի:

Kaki, ա. բ. քաքի:

Kakil, ա. բ. արմաւենի Քոնկոյի:

Kakodyle, ա. տգ. Տ. Cacodyle.

Kakoxène, ա. հբ. չարօտար:

Numérisé par CDMF (PP) 2014

Kaléidophone, ա. գեղադիտակաձայն (գործի) : [cope.
Kaléidoscope, ա. S. Caléidos-
Kali, ա. բ. խալի, կալի, կալաբոյս. փշալից օշնան «տիքէնլի չէօյէն». 2. տգ. խալի, աղկալի, կալի, կալաքար, կալեքար «գալեէ Թաշը»: [քար :
Kaliborite, ի. հբ. գեղաբորա-
Kalisaccharique, S. Glycique.
Kalium, S. Potassium.
Kalkspath, ա. հբ. կրասպաթ :
Kalmie, ի. բ. քալմարոյս, քալմի. բոյս ի տոհմէ ցախեայց (éricinées). [ազգ. սնկոյ :
Kalmusia, ա. բ. բալմուսիա.
Kalotype, S. Calotype.
Kalpak, ա. տճ. մորթակ «գալփագ». S. Colback.
Kamacite, ի. հբ. օդամետաղ :
Kamala, ա. քամալա, կարմրափոշի. փոշի կարմիր ռետնային :
Kamichi, ա. Թ. քամիքի, սաղաւարտահաւ. *սեւ Թռչուն հնդկահաւի նման :
Kan, S. Khan.

Kamichi.

Kandjar, **Kandjiar**, ա. տճ. դաշնակ. դաշոյն երկսայրի «խանչէր» :
Kanelstein, ա. S. Cinamite.
Kanguroo, **Kangurou**, (քանկիւրու) ա. կ. կանգուրու, ագեվազ, պարկաւոր չորքոտանի. գրի եւս Kangarou, Kangourou, հն. Halmature.

Kanguroo.

Kankan, ա. գաքգաչ. ձայն բադից. le bruyant — des canards.
Kantien, enne, աճ. քանԹեան :
Kantisme, ա. քանԹուԹիւն, քանԹականուԹիւն :
Kantiste, ա. քանԹական, կուսակից ՔանԹի :
Kaolin, ա. լսնակաւ, քաոլին, ճենահող. սպիտակ կաւ որով շինի յախճապակ (porcelaine).
Kaolinique, աճ. քաոլինային, լսնակաւային :
Kaolinisation, ի. լսնակաւացումն :
Kaoliniser, ն. լսնակաւել. *լըսնակաւ դարձընել. = *Se* —, դ. —, լսնակաւանալ :
Kaoutchouc, ա. S. Caoutchouk.
Kappa, ա. 10րդ տառն այբուբենից Յունաց. գրի եւս Cappa.
Kappe, ի. բ. քապ. բոյս հիւսելի բնիկ ի Ճաւա :
Karabé, S. Carabé.
Karagan, ա.կ. կարագան. շաղղակեր յազգէ շան :
Karaka, ա. բ. քարաքա. բոյս ոստարաշխարեայ :
Karakine, ի. տգ. քարաքին. տարրն հանեալ յընկուզոյ քարաքայի:
Kararfvéite, ի. հբ. քարարփվաքար. ծորափոսփատ (fluophosphate) կերիոնի (cérion).
Karat, S. Carat.
Karata, ա. քարատա. հալուէ ամերիկեան : [բրոմելասերից :
Karatas, ա. բ. քարատաս. ազգ
Karélinite, ի. հբ. քարելինաքար. ԹԹուածծմբուկ բիսմուԹի :
Karmatique, աճ. քարմային :
Karnak, ա. քարնաք. մեհեան հին Եգիպտոսի :
Karolingien, enne, աճ. կարոլոսեան, ի ցեղէ Մեծին Կարոլոսի. ‖ գ. —. les —s, —ք :
Karsténite, ի. հբ. քարստենաքար. հն. Anhydrite.
Karyocinèse կամ **Karyokinèse**, ի. բխ. կորիզաշարժ. խորշային ձլարձակուԹիւն շարժմամբ կորիզոյ :
Karyokinétique. աճ.բխ. կորիզաշարժային :
Kasbah, ա. S. Casbah.
Katakoua, S. Kakatoës.
Katasalénie, ի.փշ. ստորօսլենի. ազգ եբենեայց :
Katatonie, ի.բխ. ստորածրգտումն :
Katran, ա. տճ. S. Goudron.
Kaulfusia, **Kaulfusie**, ի. բ. քաուլփուսիա, քաուլփուսենի. ազգ տոհմի կոտիրասերից (marattiacées) որ է ազգ ծարխոտոյ ի Ճավա :
Kauri, ա. S. Dammara.
Kawaïne, ի. տգ. գավգավին. *լեղի նիւԹ քավքավայի (kawa-kawa) արմատէն ելած :
Kawa-kawa, ա. բ. քավքավա. *պղպեղի տեսակ որ կրուսնի հիւսիծային ծովու կղզիներու մէջ :
Keepsake (քիփսէք) ա. անգղ. յիշատակագիր, *յիշատակի համար ընծայ տրուած գիրք. des —s.
Kéfir (քէֆիր) ա. քէփիր. ըմպելի ինչ. grains de —, հատք քեփիրի :
Kehl, ա. քէհլ. գետ Բրուսիոյ :
Keilhauite, ի. հբ. քեյլհոյաքար :
Kélène, ա. տգ. քէլէն. քլորուկ եԹիլի :
Kelline, ի. տգ. քելլին :
Kéloïde, S. Chéloïde.
Kélotomie, ի.վ. ուռոյցահատուԹիւն :
Kenngottite (քէնկօԹիԹ) ի. հբ. քենգոտաքար. հն. Miargyrite.
Kénozoïque, աճ. եր. նորակենդան, նորակենդանական. terrain —.
Kentia, ա. բ. քենտիա, քենտի. ծառ ի ցեղէ արմաւենեայց :
Képi, ա. քեպի. գլխարկ գաղղիացի զօրաց եւ աշակերտաց վարժարանաց : [եան :
Késplérien, enne, աճ. քեպլեր-
Kéracèle, ի. անբ. սմբակուռ, սմբակայտոյց :
Kéraphilleux, euse, աճ. անբ. եղջերաԹերԹ. tissu —.
Kéraphyllocèle (քէրաֆիլօսէլ) ի. անբ. սմբակաԹերԹայտոյց (ձիոյ) :
Kérapseude, ի. անբ. կեղծակճղակ :
Kérargyre, S. Cérargyre.
Kérargyrite, ի. հբ. եղջերծաԹաքար :
Kérasine, ի. հբ. S. Mendipite.
Kératectomie, ի. վ. եղջերիկահատուԹիւն :
Kératéponge, ի. պղբ. եղջերասպունգ. կմախք սպնգանման պոլիպաբեոց : [զեռուն :
Kératerpéton, ա. եղջերա-
Kératine, ի. տգ. եղջերին. նիւԹն եղջերաց չորքոտանեաց :
Kératiniser, ն. եղջիւրացուցանել. = *Se* —, դ. եղջիւրանալ :
Kératique, աճ. մգ. եղջերիկային :
Kératite, ի. բժ. եղջերիկաբորբ, եղջերիկատապ. բորբոքումն եղջերկի աչաց. հն. Cornéite. 2. հբ. եղջերաքար :
Kératocèle, ի.վ. եղջերիկայտոյց. այտոյց եղջերկի աչաց :
Kératocone, ա. բժ. եղջերիկակոն. կոնաձեւ աչաԹին :
Kérato-conjonctivite, ի. ախ. եղջերակնազօդաբորբ, եղջերակնազօդատապ : [բոյս :
Kératogène, աճ. մգ. եղջերա-
Kératoglosse, ա. եղջերալեզու :
Kératoïde, աճ. եղջերակերպ, եղջերաձեւ :
Kératomalacie, ի.վ. եղջերիկակակղումն. կակղումն եղջերկի աչաց :
Kératome, ա. ախ. եղջերիկայտոյց. ուռոյց եղջերկի աչաց :
Kératonyxis, ի. վ. եղջերածակումն :
Kérato-pharyngien, enne, աճ. մգ. եղջերըմբանային :
Kératophyte, ա. բպ. եղջերատունկ :
Kératose, ի. ախ. եղջերախտ. արտադրուԹիւն ի վերայ մորԹոյ եղջերաձեւ նշանաց :
Kératostaphylin, աճ. ա. մգ. եղջերազանգիկ. muscle —, կգ. le —, դնդեր —, կգ. —.
Kératotome, ա. վ. եղջերահատ (գործի) :
Kératotomie, ի. վ. եղջերահատուԹիւն : [rayons —s.
Kéraunique, աճ. շանԹային.
Kéraunographique, աճ. բգ. շանԹագիր, շանԹադրոշմ. empreintes —s.
Kérite, ի. աբ. մոմաքար :
Kermès, ա. բպ. որդան, որդան կարմիր «գըրմըզ». ‖ — végétal,

Numérisé par CDMF (PP) 2014

բուսական որդան . || — minéral, — հանքային . 2. որդանօղի , կարմրօղի . հն. **Alkermès.**

Kermesse, ի. տօնավաճառ (ի Հոլանտիա «ֆիլէմէնք փանայըըը»). 2. տօնավաճառանկար . une — de Rubens.

Kermessite, ի. հք. որդանաքար :

Kérodon, ա. կ. եղջիւրատամն . փոքրիկ կրծող կեդրոնային Ամերիկոյ :

Kérosène, ի. կպրանաւթ :

Kerrie, ի. բ. քերաբոյս :

Kersantite, ի, հք. քերսանտաքար . հն. **Kersanton.**

Kersanton, ա. հք. քերսանտոն :

Ketch, ա. անգ. քըչ , քըչանաւ :

Kétine, ի. տգ. քէտին :

Ketmie, ի. բ. բաղրջուկ . սեռ բուսոց ի տոհմէ մոլոշազգեաց . հն. **Hibiscus.**

Kétol, ա. տգ. S. **Indol.**

Kétone, ի. տգ. S. **Acétone.**

Keuper, ա. եք. քէպէր :

Keupérien, enne, կիպրեան :

Keuprique, աճ. եք. կիպրային . terrains —s, — հողք :

Khalife, S. **Calife.**

Khamsin, ա. խորշակ . հն. **Simoun.**

Khan, ա. տճ. խաքան , խան , իշխան . 2. խան , իջեւան :

Khanat, ա. խանութիւն :

Kharadj, ա. տճ. գլխահարկ :

Khasnadar, ա. տճ. գանձապետ :

Khasséki-sultane, ի. տճ. բամբիշ . sultane favorite.

Khaya, ա. բ. խայենի . երկպրուկ

Karnak.

տունկ ի տոհմէ մոլահացասերից (méliacées).
[քայ:

Khédive, ի. իշխան , փոխար-

Khédivat, S. **Khédiviat.**

Khédivial, e, աճ. իշխանական , փոխարքայական :

Khédiviat, ա. իշխանութիւն , փոխարքայութիւն :

Khédivien, enne, աճ. խետիվեան :
[•խլաթ•:

Khélat, ա. տճ. խլայ , խիլայ

Khodja, ա. տճ. տէր :

Khroumirs, ա. յ. Խրումիրիս . աւարառու ինչ ցեղ :

Kibara, ա. բ. քիբարի . ազգ տնկոյ ի տոհմէ մոնիմիասերից (monimiacées).

Kibdélophane, ի. հք. ապականատեսիլ . ազգ երկաթոյ :

Kickxella, ա. բ. քիքսելլա . ազգ տնկոյ :

Kieselguhr (քիզէլկուր) ա. հք. քիսելգուհր . * տեսակ մի մետաղ՝ ուժանակ (dynamite) շինելու գործածուած :

Kiésérite, ի. հք. քիէզէրաքար . ազգ ծծմբատի մագնեսիոյ :

Kilbrickrénite, ի. հք. քիլբիքրէնաքար . հն. **Géocronite.**

Kiliare, ա. հազարակալ . հազար կալ կամ տասն եկտար :

Killinite, ի. հք. քիլլինաքար :

Kilmeyera, ա. բ. քիլմեյէրա . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ տերնստրեմիասերից (ternstrémiacées).

Kilo... նախադաս յոյն մասնիկ , որ նշանակէ քիլոյ , քիլօ , հազար , հազարագրամ (kilogramme). հն. **Kilo.**

Pont de Kehl.

Kilogramme, ա. հազարագրամ, քիլոգրամ . համառօտութեամբ ասի **Kilo.** Cinquante kilos. Un kilo. Un demi-kilo.

Kilogrammètre, ա. հազարագրամամետր , քիլոմետր . un cheval vapeur est évalué à 200 —s.

Kilolitre, ա. հազարալիտր :

Kilométrage, ա. հազարամետրաչափ. 2. հազարամետրաչափումն, հազարամետրումն :

Kilomètre, ա. հազարամետր , հազարամետրաչափ :

Kilométrer (je kilomètre; je kilométrerai) ն. հազարամետրաչափել , հազարամետրել . — une route.

Kilométrique, աճ. հազարամետրական . mesure —.

Kilométriquement, մ. հազարամետրիւ , հազարամետրաչափ :

Kilostère, ա. հազարաստեր . հազար ստեր :

Kilowatt, ա. բգ. հազարուաթ . միութիւն ազդեցութեան հազարուաթի . S. **Watt.**

Kilsérite, ի. հք. քիլսերաքար . ջրատեալ ծծմբատ մագնեսիոյ :

Kimméridgien (քիմմէրիտճիէն) աճ. եք. քիմմերիտճեան (յՍնգղիա) :

Kina, S. **Quinquina.**

Numérisé par CDMF (PP) 2014

Kinat, Kinique, s. **Quinat, Quinique.**

Kincajou, ա. կ. կինկաժու , ծետալոր . *կատուանման չորքոտանի յԱմերիկա . || գրի եւս **Kinkajou, Quincajou.**

Kinématographe, s. **Cinématographe.**

Kinématographie, s. **Cinématographie.**

Kinésiomètre, ա. շարժաչափ :

Kinésithérapie, ի. բժ. շարժաբուժութիւն . բժշկութիւն մարմնակրթութեամբ :

Kinésodique, ած. բխ. շարժուդիղ , շարժիչ :

Kinétite, ի. շարժունակ . նորագիւտ պայթուցիկ նիւթ :

Kinétographe, ա. շարժագիր :

Kinétographie, ի. շարժագրութիւն : [շարժացոյց :

Kinétoscope, ա. շարժապէտ ,

King, ա. քինկ , գիրք . հասարակ անուն համօրէն մատենից Ճենաց կամ չինացի իմաստասիրաց . եւ մասնաւորապէս հինգ կրօնական եւ բարոյական գիրք Կոնփուկիոսի (les cinq kings).

King-charles (քին-չարլս) ա. անգ. արքայ կարոլոս , կորնակ :

Kinine, s. **Quinine.**

Kinique, ած. տգ. քինային . acide —, քինաթթու :

Kinkajou, s. **Kincajou.**

Kinnor, s. **Cinnor.**

Kino, ա. դղգ. քինոյ , քինօ . խէժ ինչ կարմրագոյն :

Kinoïne, ի. տգ. քինոյին . բիւրեղացեալ գոյացութիւն հանեալ ի քինոյէ :

Kinovate, ա. տգ. քինովատ :

Kinovine, ի. տգ. քինովին . տարրն հանեալ ի քինքինայէ :

Kinovique, ած.տգ. քինովային . acide —, քինովաթթու :

Kinzigite, ի. հր. քինզիգթալաքար :

Kiosque, ա. Ճ. պորմ , հովանոց «քէօշք». avec —, պորմաւոր :

Kiotome, ա. վ. լարահատ (գործի) : [ազգ. ծառոյ :

Kirganélie, ի. բ. քիրգանելի .

Kirrhonose (քիրոնօզ) ի. բժ. դեղնախտ . s. **Mélanose.**

Kirsch, Kirsch-wasser, ա. կեռասօղի. boire du kirsch, un verre de kirsch.

Kirwanite, ի. հր. քիրվանաքար:

Kischtimite, ի. հր. քիշթիմաքար :

Kittaibélie, ի. պ. քիտէբէլի . թփիկ ի տոհմէ մոլոշեայց (malvacées).

Kizlar-aga, ա. տճ. ներքինապետ «գըզլար-աղասը» :

Klaprothie, ի. հր. քլապրոթաքար . կն. **Lazulite** վասն կապուտակ գունոյն :

Klavais, ա. կլաւիկ . երակ հատանող խշտեաց (lits) հանքածխոյ :

Kleinie, ի. բ. քլէյնիա . ազգ թըփոյ :

Klephte, s. **Clephte.**

Kleptomanie, ի. գողամոլութիւն . մոլութիւն գողանալոյ . հն. **Clopémanie.**

Klipper, ա. նւ. քլիփըր . երագընթաց նաւ :

Klipsteinite, ի. հր. քլիպստենաքար . հն. **Opsimose**ի :

Knauffite, ի. հր. քնօփաքար . հն. **Volborthite.**

Knebélite, ի. հր. քնեբէլաքար :

Knef, s. **Cnef.**

Kneiffia, ա. բ. քնէֆիա . ազգ տնկոյ :

Knépier, ա.բ. Ճռոտ . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ օՃառասերից (sapindacées).

Knot (քնօթ) ա. անգ. հանգոյց . մասն երկայնութեան ենթածովային պարանի հեռագրութեան :

Knout (քնութ) ա. արջառաջիլ , խարազան «գըրպաՃ» :

Knowltonia, ա.բ. քնովլտոնիա , քնովլտոնի . ազգ երկպրուկ տնկոց , ի տոհմէ ՟հրանըկասերից (renonculacées). [(Japon).

Kobang, ա. ոսկեդրամ Յարոնի

Kobellite, ի. մր. քոբելլաքար :

Kobez, ա. թ. Ճեհար . ազգ բազէի կարմրոտն :

Kobold, s. **Cobolt.**

Koboldine, ի. հր. քոբոլդին :

Kochlani, Kocklani (քօքլանի) ա. տՃ. գեղազատ «քէօհէյլան» :

Kochlorine (քօշլորին) ի. ոպ. փոՃոկաքիթ . ժժմակ ինչ :

Kodsu, ա. բ. քոդսու . բոյս Յապոնացւոց աշխարհին :

Kœnigie (քէօնիժի) ի. բ. քէօնիգիա , քէօնիգենի . երկպրուկ տունկ ի տոհմէ մատիտեղասերից (polygonacées).

Kœnigiées (քէօնիժիէ) ի. յ. բ. քէօնիգեայք . ցեղ տնկոց ի տոհմէ մատիտեղեայց :

Kœnlinite (քենլինիթ) ի. հր. քէօնլեննաքար :

Kœnlite, ի.հր. քէօնլաքար. գտեալ ի Հելւետիա (Զուիցէրի) :

Kœttigite, ի. հր. քէօտտիգաքար . զառկատ զէնկի :

Koff, ա. նւ. երկկայմիկ . երկակայմ ափնայած նաւ հոլանտացի :

Kohol (քօլ) ա. գեղադեղ :

Kola, ի. բ. քոլա, կպչուկ. տունկ ի տոհմէ մոլոշասերից (malvacées).

Kolback, s. **Colback.**

Kombe, ա. քոմբ . *Ափրիկեցւոց նետերուն գործածուած թոյն :

Koniaku, ա. բ. քոնիաքու . ազգ նուիկեայց Յապոնի :

Konichalcite, s. **Conicalcite.**

Konigine, ի. հր. քոնիգին . հն. **Brochantite.**

Koninckidés (քօնէնքիտէ) ա. յ. փթ. քոնենքեայք . տոհմ բրածոյ կարՃոտն փափկամորթոց :

Koninckine, ի. փթ. քոնենքին . ազգ բրածոյ կարՃոտն փափկամորթոց : [մա Ռուսաց :

Kopeck, ա. կոպէկ , պղնձի լու-

Koran, s. **Coran.**

Korthalsia, ա. բ. գորթալսիա , գորթալսի . ազգ արմաւենւոյ Ովկիանիոյ :

Korynite, s. **Corynite.**

Kos, s. **Cos.**

Kosine, s. **Cosine.**

Kotchubéa, ա. բ. քոչուբէա , քոչուբի. ազգ տորոնեայց (rubiacées).

Kotschubéite, ի. հր. քոչուբէաքար :

Kouan, ա.բ. սուսրաքոյս. տունկ յորոյ սերմանցն կազմի սուսր (carmin). [բամբոյի :

Kou-chou, ա. բ. քուշու . ազգ

Koufique, s. **Coufique.**

Koumis (քումիս) ա. գումիզ . *ծիու կաթի փրփրալից ըմպելի . գրի նաեւ **Kumys.** [ի Կույանա:

Koupara, ա. կ. քուպարա . շուն

Koupholite, ի.հր. թեթեւաքար :

Koussine, ի. քուսսին . *դեղին ռետին որ քուսսոյէն կ'ելլէ :

Kousso, ա. բ. քուսսոյ , որդնահալածադեղ . * ծառ Եթովպիոյ ի տոհմէ վարդենեաց , որոյ ծաղիկն կգործածուի դեղարանաց մէջ իբրեւ ՃՃեհալած :

Krablite, ի. քրաբլաքար :

Krach (քրաք) ա. քրաք , կործանումն :

Kraméria, ա. բ. քրամէրիա . ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ կաթնխոտեայց (polygalées).

Kranchil, ա. կ. քրանշիլ . փոքրիկ որոճող ի Սումատրա նման մըշկապորտ այծեման (chevrotin).

Krantzite, ի. հր. քրանցաքար :

Kreittonite, ի. հր. քրետոնաքար . ազգ երկրախառն գահնիտակի (gahnite).

Kremersite, ի. հր. քրեմէրաքար:

Kreutzer (քրէօցէր) ա. լումայ գերմանական , վաթսներորդ մասն ֆիորինի :

Krisuvigite, ի. բ. քրիսուվիգաքար . հն. **Brochantite.**

Krona, ի. քրոնա . արծաթադրամ շուետացի, արժէ 1 ֆրանք 35:

Kronprinz, ա. թագիշխան . իշխան ժառանգորդ թագի :

Krotophone, ա. ար. ժխորաձայն : [Crain.

Krouffe, ա. հր. կաւաժայռ . s.

Kroumirs, ա. յ. քրումիրք . ցեղ արխնարբու ժողովրդեան :

Kuhnie, ի. բ. քիւհնիա , կիւհնի . ազգ տնկոյ ի տոհմէ երեսնակեայց (eupatorées). [կռիւ :

Kulturkampf, ա. քաղաքակրթա-

Kummel (քիւմէլ) ա. չամանօղի:

Kumys, s. **Koumis.**

Kunckélie, ի.կ. քիւնքէլիա . ազգ նախակենդանեաց :

Kunite, ի. հր. քիւնաքար :

Kunthie, ի. բ. քիւնթի . բոյս ի տոհմէ արմաւենեաց :

Kupférite, ի.հր. քիւփֆէրաքար:

Kupfernickel, ա. մղտ. պղնձանիքէլ . սուտ նիքէլ :

Kurde, ա. քիւրտ . en langue —, քիւրտերէն :

Kurdistan, ա. քիւրտիստան :

Kurtchis, ա. ազատագունդ (Պարսից) :

Kustélite, ի.հր. քիւստէլաքար :

Kutera, ի.բ.քուտերա. ծառ ի Հըն-

Numérisé par CDMF (PP) 2014

դիկս, որոյ խէժն կոչի gomme de Bassora. [ի Ռուսիա:

Kwas, ա. կվաս. խմելի ռամկին

Kydia, ա. բ. փառՆՆի. ազգ երկպրուկ տնկոց ի տոհմէ մոլոշեայց (malvacées).

Kyllinga, ի. բ. քիլինգա. ազգ միապրուկ տնկոց ի տոհմէ կիպերասերից (cupéracées).

Kyllopodie, **Kyllose**, ի. վ. հաշմոտութիւն «այագ սագատըլըղը»:

Kymographion, ա. բխ. Թնդագիր, երակազարկագիր, երակազարկացոյց. երակաց Թնդմունքն գրող:

Kymrique, ած. կիմրրական, կիմբրեան. l'idiome —, կգ. le —, — բարբառ:

Kynaucie, S. **Cynaucie.**

Kynurénique, S. **Cynurénique.**

Kynurine, S. **Cynurine.**

Kyrie, **Kyrie-eleison**, ա. Տէր ողորմեա. 2. —. նուագն. un beau —.

Kyrielle, ի. կիրէլէյսօն, Տէր ողորմեա. 2. փ. ը. —. երկայնածիգ շար. une — de reproches. Une longue — d'invectives.

Kyriologie, ի. իսկաբանութիւն:

Kyriologique, ած. իսկաբանական, բնագրական. écriture —.

Kyriosite, ի. հբ. քիրոզաքար:

Kyste, ա. ախ. բուշտ:

Kysteux, euse, ած. բշտոտ, բշտալից:

Kystique, ած. վ. բշտային. cavité —.

Kystitome, ա. բշտահատ. — à curette, — դրաճաւոր:

Kystitomie, ի. վ. բշտահատութիւն:

Kystoptose, ի. վ. բշտանկ. անկումն բշտի. հն. **Cystoptose.**

Kystotome, ա. վ. բշտահատ:

Kystotomie, ի. վ. բշտահատութիւն. հն. **Cystotomie.**

L

L (էլ, լը) երկոտասաներորդ տառ այբուբենից Գաղղիացւոց եւ իններորդ բաղաձայնից. ‖ **L**, ի հռովմէական Թուանշանս նշանակէ 50. **XL** առնէ 40. գիծ եդեալ ի վերայ **L̄** առնէ 50,000. [S. **Le.**

La (լա) ի. յօդ. S.**Le.** 2. ի. դեր.

La (լա) ա. եժ. լա. վեցերորդ խազն. 2. —. երկրորդ լարն նուագարանաց ոմանց. remettez un — à ce violon. 3. —, լարաձայն. ձայնն լա լարի. donner, prendre le —.

Là (լա) մ. անդ, անդր, այդր, անդէն, անդանօր, *հոն. allez-vous en —. Je vais —, հոն կ'երթամ. c'est — qu'il demeure. Qu'est-ce que cela fait d'être — ou —. ‖S. **Ici.** 2. անդ, անդէն. là-bas, անդ, անդ՝ անդէն ի խոնարհ, անդանօր. là-haut, là-dessous, là-dessus, là-dedans, là-dehors, là-contre, S.**Haut, Dessous, etc.** ‖ Les choses de là-bas, անդէք, *անդիի բաները. 3. ça et là, S. **Ça.** 4. դնի զկնի դերանուանց եւ անուանց առ. քաջ եւս ցուցանել զնոսինս. au lieu de donner celle-là. Ce M. Turgot-là. Ce paresseux-là. Ce marchand de vin là est très bien assorti. 5. իբրեւ սաստկացուցիչ իմաստից. que me dites-vous-là? On sent bien que c'est là le rhéteur qui parle. 6. ը. եւ իբր Թարմատար. là, mettez la main sur la conscience. Là, regardez-moi bien. Dites-vous franchement, là... 7. զկնի բայից նշանակէ յայս կէտ, յայսինչ, յայսմ, յայսմիկ. s'en tenir là. En venir là. S'arrêter là. 8. De là, անտի, այտի, ընդ այն, ի տեղւոջէն. à cinq ou six cents pas de là venait Sisigambis. De là nous pouvions apercevoir l'église. De là à quelques années. ‖ De là, յայսմանէ, յայսմ իրաց, յիրացդ. il résulte de là que la beauté n'est qu'une chimère. 9. Dès là, S. **Dès.** 10. Jusque-là, S. **Jusque.** 11. Par là, par-ci par là, S. **Par.** 12. Là où, ուր, ուրանօր, յորում վայրի, *ուր որ, ուր տեղ որ. là où je suis, — եմ՝ կամ. ‖ là où, անդ, անդանօր, ուր, ի դէպս յորում. en fait de mots, l'analogie n'a lieu que là où l'usage l'autorise. 13. դղ. մի՛ ասեր, c'est là où je demeure; c'est là où je veux aller, այլ c'est là que je demeure; c'est là que je veux aller.

La կամ **La la**, մջ. աղէ, բարի է, քաջ է, շատ է. la, en voilà assez. La la, rassurez-vous. La la, ne pleurez point tânt. 2. La la, ոչ յոյժ, ոչ ըստ բաւականին, այսպէս եւ այնպէս, չափաւորապէս, *սանկ նանկ. cet enfant travaille-t-il? La la.

Labarum, ա. լտ. արծուանշան. արծուէնշան դրօշ Հռովմայեցւոց. 2. խաչանշան. դրօշ Մեծին Կոստանդիանոսի: [raire.

Labbe, ա. Թ. լաբ. հն. **Sterco-**

Labdacisme, S.**Lambdacisme.**

Labdanum (լապտանօմ) S. **Ladanum.**

Labech, ա. հարաւային արեւմտեան հողմ:

Labelle, ա. ր. շրԹնիկ. ստորին մասն ծաղկապսակի բուսոց ոմանց:

Labellé, e, ած. շրԹնաւոր. coquille —e.

Labéon, ա. ձբ. մեծաշուրԹն. ձուկն ի տոհմէ կիպրինոսակերպից (cyprinoïdes).

Labeur, ա. երկ, երկասիրութիւն, աշխատասիրութիւն, վաստակ, աշխատուԹ. quel fruit de ce — pouvez-vous recueillir? Il jouit du fruit de ses —s. Vivre de son —. Grand —. — ingrat. 2. հերկ. ces terres sont en —, ի հերկս՝ հերկեալ են. 3. տպ. երկ, երկասիրութիւն. բազմահատոր եւ բազմաԹիւ տպագրութիւն:

Labiacées, ի. յ. բ. շրԹնածաղկասերք, շրԹնածաղկունք:

Labial,e, ած. շրԹնական, շըրԹնաւոր. articulation —e. Muscle —. 2. բ. շրԹնական, շրԹնահնչիւն. — nasale, շրԹնառնգաձայն. lettre —e, կգ. une —e. Les —es sont b, p, v, f, m, շրԹնականք են b, p, v, f, m.

Labiatiflore, ած. բ. շրԹնածաղիկ. plantes —s.

Labiatiforme, ած. բ. շրԹնաձեւ. corolle —.

Labidomètre, S. **Labimètre.**

Labidophore, ած. կ. ագցանակիր. insectes —s.

Labidoure, ած. կ. աքցանաձետ. insectes —s.

Labié,e, ած. բ. շրԹնաւոր, շըրԹնաձեւ. fleurs —es, շրԹնածաղկեայք. plantes —es, շրԹնատունկք. ‖ —e, ի. la lavande est une —e. 2. կ. շրԹնակերպ, երկայնաշուրԹն:

Labiées, ի. բ. յ. շրԹնաւորք, շրԹնաձեւք:

Labile, ած. սահական, դիւրասահ, սահուն, անկայուն, *սահուկ. ‖ mémoire —, տկար՝ դիւրամոռաց՝ զաղփաղփուն յիշողութիւն:

Labimètre կամ **Labidomètre**, ա. ագցանաչափ.

Labio-nasale, ած. շրԹնառնգաձայն. lettre —.

Labitome, ա. վ. ագցանահատ:

Labium (լապիօմ) ա. շրԹնակ (միջատաց):

Lablab, ա. բ. լաբլաբ. ընդեղէն նման լուբիայց:

Laboratoire, ա. տգ. տարրագործարան, քիմիարան, քիմիատուն, բնագիտարան. 2. փ. le — de la nature. 3. աշխատանոց, գործանոց, երկարան:

Laborieusement, մ. երկամբ. մեծաւ աշխատութեամբ. cet écrivain ne produit que —. 2. վաստակելով, երկասիրաբար, աշխատասիրաբար. vivre gaiement et —.

Laborieux,euse, ած. երկասէր, աշխատասէր, վաստակասէր, գործասէր, ժիր, աշխատաժիր. femme —euse, ժրագլուխ կին. homme —. Vie —euse. — valet. 2. բազմաշխատ, աշխատախոնջ, ճգնախոնջ, աշխատագործ, բազմավաստակ, տաժանագործ, տաժանելի. recherches —euses. Accouchement —, դժուարածին տղաբերութիւն. 3. դժուարին, դժնդակ. digestion —euse, դժուարամարսութիւն:

Laboriosité, ի. երկասիրութիւն, աշխատասիրութիւն. sa frugalité et sa —.

Labour, ա. հերկ, հերկագործու-

Numérisé par CDMF (PP) 2014